

gesen kitenyészett regái neo-ortodoxia járna alá kényszerítse.

Az illetéktelen beavatkozások

A kormánynak, illetőleg a kultuszminiszternek ez a nagy igyekezete néhány akarnok akciójában találja magyarázatát. Emlékeztet, hogy néhány hónappal ezelőtt nemzeti parasztpártba beiratkozott zsidók inszenálására a belügyminisztérium vizsgálatot rendelt el a bukaresti hitközség ellen és interimáris bizottságot akart állítani annak élére. Ezt a vizsgálatot néhány olyan zsidó inszenálta, akik a nemzeti parasztpárt tagjai és akik Bercovici és Fildermann vezetésével végleg el voltak keseredve. Nem lehet eléggé hibáztatni ezeket a zsidókat, hogy vélt, vagy valódi sérelmeik ellen a kormánytól kértek orvoslást, még súlyosabban esik azonban latba a kormány eljárása, amely nem habozott volna az illetéktelen kérésekre a hitközség autonómiáját megsérteni.

A Zsidó Parlamenti Klub nevében annak idején dr. Fischer Tivadar érélyesen tiltakozott a hitközség autonómiájának megsértése ellen és egyedül ennek a felépítésnek volt köszönhető, hogy a kérdés egyideig lekerült a napirendről. Az aknamunkák azonban tovább folytak és a kormány, hogy ezeket a rejtett, de átlátszó célokat honorálja, a nálunk divattossá vált nynevezett **alkalmi törvényhozás eszközeihez nyúlt.** Azt hittük már, hogy ezeknek az alkalmi törvényhozásoknak, amelyek bizonyos szolgálatokat egy törvénnyel honorálnak, már véglegesen lejárt az ideje és szomorúan kell tapasztalunk, hogy a nemzeti parasztpárti kormány újból alkalmazza ezt a módszert.

A felháborító miniszteri indokolás

A javaslatnak miniszteri indokolása is sértő, amely rítusokat oktrojál a zsidóságra és szervezeti formákat akar rákényszeríteni a zsidó hitközségekre. A vallási oktrojnak ilyen kísérletére nemcsak Romániában, hanem az egész világ törvényhozásában nincsen példa. Mélyen sértő a miniszteri indokolásnak az a része is, amely jóslásokba bocsátkozva, eleve megállapítja, hogy a zsidó felkezetet egységes szervezeti statumának megalakítása problémátikus, sőt lehetetlen a fennforgó mélyreható különbségek miatt. Most ugylátszik, hogy a kormány nemcsak, hogy nem akarja kiegyenlíteni ezeket a különbségeket azzal, hogy országos kongresszust hívna egybe, sőt az indokolásban örömmel vájkál a zsidó fájdalakban és igyekszik azokból hátrányos következtetéseket levonni. A kultuszminiszternek kapóra jött a zsidóság megosztottságában rejlő gyöngegség és ezen Achilles-sarkán igyekszik halálos sebet ejteni.

Végig kell vinni a harcot

Nos, ezen a ponton, — fejezte be nyilatkozatát Fischer József dr. — tévedésben van a kultuszminiszter. Sokkal nagyobb csapás sem tudta szétzúlni a zsidóság szervezeteit, mert minden kívülől jövő támadás csak közelebb visz bennünket az egységhez. Sem a Parlamenti Klub, sem más zsidó szervezet ezt a javaslatot jogérvényesnek és alkotmányosnak nem fogja elismerni és ez ellen törvénybeiktatása esetén is a legélesebben fogunk továbbra is küzdeni.

Kénsav, sósav, salétromsav, accumulator sav
minden erősségben, vagon-tételben és ballonokban, gyári lerakatunkban, legolcsóbban kapható:
Ullmann József és Fia
vegyiáru import Oradea. — Telefon: 6-77.

Ujabb oceánrepülés — újabb kudarcral

Ezúttal a Chicagóból startolt „Untin Bowler“ repülőgépről nem tudják, hogy hol van

Chicago, július 5. Az Untin Bowler repülőgépről huszonegy órája nincs közvetlen hír. Az oceánrepülést finanszírozó „Chicago Tribune“ rádiókészülékén **tegnap 10 óra 12 perckor hat órai egyhangu zümmögés után elállt a motorok működésének hangja, ami azt jelentette, hogy a repülőgép valahol újra leszállt.** Valószínűnek tartják, hogy a Hudson-öböl feletti sűrű köd miatt kellett a pilótáknak az új leszállásra magukat el-

határozniok. Ottawai jelentés szerint a hivatalos hajószolgálat rádiogramban közölte, hogy a késő esti órákban **egy repülőgép elhagyta a kanadai partvidéket, de később ismét vissza kellett térnie.** Chicagóban legújabb jelentések alapján azt állítják, hogy oceánjáró hajóról felvett szikratávíratok szerint az Untin Bowler pilótái Grönland irányába mégis már megkezdték az oceánrepülést.

Két óráig fog tartani az új háború

Hetvenöt repülőgép félóra alatt eltöröl a föld színéről egy várost

A jövő háborújában nemcsak a felgyekezett katonák „esnek el“ — a harcmezőn. A jövő háborújában nincsen kímélet a polgári lakosság számára sem; asszony, gyermek, öreg és rokkant egyaránt pusztul el abban a gyilkos tüzeben, amelyet egy repülőgéj bombái okoznak. Nincs védekezés a mérges gázok ellen sem, melyek észrevétlenül közelítik meg a város lakosságát. **„A harmincéves háború“ a régmúlté.** A jövő háborúja nagyon rövid ideig fog tartani.

Hogy milyen lesz az eljövendő idők háborúja, abból ismét kaptunk — írja Stuart Chase, a newyorki Labor Bureau elnöke — 1928. augusztus 13-án, amikor az „északi haderő“ támadást intézett London ellen. Hetvenöt repülőgép, melynek mindegyikén 500 font bomba volt, ereszkedett a város fölé északkeletről. A légi támadás megelőzésére számlálhatatlan, elhárító ágyúkkal felszerelt repülőgép emelkedett a magasba, ugyszintén számos ballon, amelyek mind védekezőzöklkel voltak felszerelve. Mindamellett félóra alatt az ellenséges repülőgéj átrepült a partvonalon és miután kikerülte a védő repülőgéj, a támadást London fölött koncentráltá és bombáit előre meghatározott irányban ledobta, majd veszteség nélkül visszavonult észak felé.

Minden előre meghatározott célpont bombáztak. Ötvenezer font súlyú robbanóanyagot dobtak le ötezer méter magasból — természetesen elméletben — abszolút tűzbiztonsággal. Ha ez a huszonkét tonna bomba diphenyl-chlorarsennel lett volna megtöltve, megölte volna London fél lakosságát. De ez a levegőben játszódó dráma csak egy manőver volt, amit azonban a legnagyobb gondossággal hajtottak végre és az eredményét a katonai szakértők előre megjósolták. A hetvenöt repülőgép támadása ellen kevések bizonyultak az összes eddig ismert védekezési eljárások. Egyetlen egy ellenséges repülőgépet sem tudtak lelőni. Itt a londoni manővernél hetvenöt repülőgépről volt szó, el lehet most már képzelní, hogy ötszáz repülőgéppel milyen leirhatatlan dolog lehet művelni, — pedig ötszáz repülőgépet minden egyes vezetőállam mozgósítani tud szükség esetén. Franciaországnak például 4000 mozgósítható repülőgéje van.

És itt van a mérges gázok kérdése is. Jelenleg mindössze két olyan különböző mérges gáz van, amely ellen semmiféle

védő álcse sem használ. Minden nagy nemzetnek van kakodyl-icocyanidja, oly mérges gáza, amelyet katonai tudósok szerint is csak a legvégső szükség esetén használhatnak. A katonai bevásárlók könnyen előállíthatnak pestisbacillussal vagy belpoklossággal tölött bombákat. Ujabbban felfedezték a „Rádiumatomit“ amely még a Trinitrotoluolnál is erősebb robbanóanyag. Ezenkívül egy új fémötvényből olyan könnyű 400 lóerős repülőgépet lehet előállítani, amelyet egy ember el tud vinni.

Tegyük fel, hogy a háború kitört. Brómában, vavy Calaisban ezer ember beül ezer repülőgéj pilótáulésébe. Egy startjel, egy-egy, vagy két óráig tartó repülés, egy kis lavrozás, a bombák lehajtása, egy kis kerülő akkor, amikor a védekező repülőgépraj felszáll, egy vagy két szerencsétlenség, amikor működni kezd a rádiumatomit, vagy a repülőgéj-elhárító ágyú, egyik tompa zörög a másik után mikor a bombák a meghatározott séma szerint kizuhannak a repülőgépből és egy fél óra alatt vége van a civilizációnak, amelyet hódító Vilmos alapított és amely a világnak egy Bacont, egy Newtont, egy Wattot adott. És ha ezzel végeztek, eltűnik London, Liverpool, Manchester, Páris, Newyork, Berlin és egymásután a föld lakott részei. Egy patkány, de még egy hangya sem menekülhet meg. A Diphenyl-chlorarzen minden élőlényt elpusztít.

A repülőgéj mellett — amely a legkötőbb hadieszköznek bizonyult — a hadihajók, az erődítések, a tankok bizony csak ócskavasnak számítanak. A tenger-alattjáró az egyetlen, amelynek nem kell tartania a repülőgéptől, csak az esetben, ha harminc méter mélységben tartózkodik. Azonban egy jó tenger-alattjáró ötmillió dollárba kerül, harminc főnyi személyzetre van szüksége és gyorsasága legfeljebb harminc kilométer óránként. Emellett nem tud biztosan löni. Egy jó repülőgéj ezzel szemben mindössze ötezer dollárba kerül, egy pilótára van csupán szükség, háromszázkilométer gyorsasággal halad óránként és a legnagyobb biztonsággal tudja ledobni bombáit.

A jövő háborújában más hadifegyverről, mint repülőgépről beszélni nem is lehet. Gyilkosabb fegyver minden más fegyvernél és ölesebb, egy repülőgépet

egy nap alatt elő lehet állítani. Egy védekezési lehetőség van csak ellene, az ha a városban minden fantáziát felülmúló számú repülőgéjelhárító ágyút állítunk fel. Támadás esetén azonban ez komoly nehézséggel van összekötve a város lakói számára, mert a lakosság nem tartózkodhat pánccélernyő nélkül az utcákon.

A katonai stratégia számára azonban van egy válasz a repülőgéptámadás esetére. A leghatásosabb védekezés: a támadás. Ha például ezer repülőgéj startol Hamburgból az angol városok felé, akkor ezeröt száz repülőgépet kell indítani Londonból a német városok felé. A repülőgéprajok útja kereszteződhetik, miután azonban mind a két raj útja szűkös, kevés szerencsétlenség fog történni és a végén egy civilizáció helyett két civilizáció fog elpusztulni.

— Egy azonban jó a jövő háborújában — írja ekké végén Stuart Chase — az, hogy nem tart sokáig. Az egész háború két óra alatt lezáródhat.

Kotta-Lepage, jegyzék ingyen

A VILÁGHIRŰ
Marcel Guerlain
illatszergyár
PARIS
közli, hogy semmi közössége nincs azokkal a cégekkel, amelyek nevével visszaélve, cikkeiket neve alatt árusítják.
MINDEN EREDETI
Marcel Guerlain készítmény egy a vezérképviselő által aláírott és lebélyegzett az eredeti-éget igazoló ellenőrző szelvényt tartalmaz. Csakis speciális szaktüzetekben kaphatók.

Az elmúlt nyárról visszamaradt ruhákat a LUX átal ismét újakká varázsolhatjuk.
Okos és jólétözött hölgyek könnyű és értékes ruháikhoz csak LUX — ot használják.
A LUX ártalmatlan, kár nélkül mos, a szöveteket megtisztítja és olyan puhává teszi, mint új korokban voltak, a gyapjuszöveteket nem huzza össze és a selyemszálakat nem teszi éreessé. Ezekért nem csoda, ha minden hölgy így kiált fel: „LUX — ot használni az egyetlen élvezet!“
A finom szövetek gyárosai használtként nyilatkoznak:
„Biztosan jól jár, ha finom dolgait LUX — al mossza. Önnek tudnia kell milyen jó és tiszta a LUX.“
LUX — ot nem lehet kapni sehol sem kímélve, hanem csakis eredeti csomagolásában.
Ára mindenütt:
Nagy doboz Lei 30.—
Kis doboz Lei 15.—

LUX

LUXA SOAP CO. LTD., POOL, ENGLAND

Kórházi termekben nélkülözhetetlen a
Tungsram opál-takaréklámpa.
Szabályozható nagyobb és kisebb fényerősségre.
Nem kápráztat, kíméli a szemét.
Kapható mindenütt!

Amerikai mintára férfióltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

Szombat, 1929
Manlu ÖSSZE
Duc Gog lesz meg
(Bucuresti-Bu) Kelet tudósító; utáni ülésén a szervezett híres lötti vita töltött viharos lefolyó villamos feszítő mennyire kiéle a kormányt és a mástól elválaszt.
Néhány jelen Duca volt belü nek interpelláció kapcsolatos hogy a szervezt lamhivatalnokok jességgel inkon tetlen.
A hads...
— A miniszter — mondotta Du vezetekre hivat nelmi folytonos lott a voinicok katonai szervezt
Felolvassa a amelyk kimond zó viselését. Az vomicok falvan fel. Tiz sejt egy turio egy regtur élén különböző fruntas, a ceantur kerülethez tartó rületi tanács áll, zol. A kerületi mint amelyet a vónyben tervez
Az alapszabály kijelenti Duca, l hadsereget két amelynek célja ni, verekedéseke brutalitással ak latszabadságot. a voinicok bizony ják rejüket...
Madgearu: Ta
Egy sine
Duca: tessék ha mi szót fogad hogy mi is hason sünk, ugy ez el borura vezet. I hogy ne tréfáljog igen komoly és s ország érdekei ugy amugysem védhetni. Hiába a voinicokat a szervezettekkel, alakulatok. Egy

Maniu, Duca, Goga és Vajda rendkívül heves összecsapása a Kamarában a voinic-ok fölött

Duca és Goga fascista törekvésekkel vádolják a kormányt. Gogától számonkérték a zsinagógák felgyújtását, Maniu újból leszögezte, hogy a kormány minden körülmények között megvédi az alkotmányt és elfojt minden diktatorikus törekvést

(Bucuresti-Bukarest, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén a nemzeti parasztpárt által szervezett híres „voinic”-organizáció fölötti vita töltötte ki. Az ülés végig igen viharos lefolyású volt. Az atmoszféra villamos feszültségén érződött, hogy mennyire kieleződött az ellentét, amely a kormányt és az ellenzéki pártokat egymástól elválasztja.

Néhány jelentéktelen felszólalás után Duca volt belügyminiszter fejté ki elsőnek interpellációját a voinic-szervezetekkel kapcsolatban és rámutatott arra, hogy a szervezetek megalakításában államhivatalnokok is résztvettek, ami teljesen inkompatibilis és megengedhetetlen.

A levéteszervezet második hadserege

A miniszterelnök első válaszában — mondotta Duca — a régi hasonló szervezetekre hivatkozott és bizonyos történelmi folytonosságot hangoztatott, holott a voinicok nem kulturális, hanem katonai szervezetek képeznek.

Felolvassa a szervezet alapszabályait, amelyek kimondják az uniformis kötelező viselését. Az alapszabályok szerint a voinicok falvanként sejtkekre oszlanak fel. Tíz sejt egy centuriót képez, tíz centurio egy regiunet. Az egyes csoportok élén különböző vezetők állnak, mint a fruntas, a centurio, a tribunus. Egyazon kerülethez tartozó voinicok élén a kerületi tanács áll, amelynek elnöke a konzul. A kerületi beosztás ugyanolyan, mint amelyet az új közigazgatási törvényben tervez létrehozni a kormány.

Az alapszabályokra való hivatkozással kijelenti Duca, hogy a voinicok második hadsereget képeznek az országban, amelynek célja zavargásokat provokálni, verekedéseket inscenálni, s amely brutalitással akarja elnyomni a gondolkodás szabadságot. A közelgő választásokon a voinicok bizonyára érvényesíteni fogják rejteküket...

Madgearu: Tapasztalatból beszél. Egy alkotmányos államban sincs hasonló szervezet

Duca: tessék tudomásul venni, hogy ha mi szót fogadunk Maniu felhívására, hogy mi is hasonló szervezeteket létesítsünk, úgy ez elkerülhetetlen polgárháborúra vezet. Felhívom a kormányt, hogy ne tréfáljon ezzel a dologgal, mert igen komoly és súlyos. Ha a kormány az ország érdekei ellen fog kormányozni, úgy amugysem fogják a voinicok megvédeni. Hiába hasonlítják önk össze a voinicokat a csehszlovákiai szokol-szervezetekkel, azok egyszerű cserkészalakulatok. Egyetlen alkotmányos ál-

lamban sem léteznék hasonló szervezetek csupán a vörös Oroszországban és a fascista Olaszországban. A kormány a legsúlyosabb gyanúsításokra ad alkalmat, ha nem fog kielégítő választ adni és nem kétkedem benne, hogy a közvélemény is reagálni fog erre.

Goga és Vajda összecsapása

Goga a következő szónok, aki ismeretesen csatlakozott Duca interpellációjához. Midőn felmegy a tribünre, a többség hatalmas zajt esap, úgy, hogy Goga percekig nem jut szóhoz. Vajda is feláll a miniszteri padon és valami gunyver-

set mond el Goga felett, mire Goga indulatosan kifakad:

— A belügyminiszter ur a verseimet gúnyolja, holott ő még azt sem tud írni.

Ismét hatalmas zaj. Goga nehezen szóhoz jut végül és elmondja, hogy 1848-ban és 1849-ban szervezett az erdélyi románság hasonló organizációkat, amelyek azonban kimondottan forradalmi alakulások voltak. Most a dobot verik a falvakban s úgy hívják fel a parasztokat a voinicokhoz való csatlakozásra. Mi fog történni, ha a kommunisták, a szocialisták és a magyarok is hasonló szervezeteket létesítenek?

Gogát a cuzisták megszerzésére figyelmeztetik

Egy hang a többségből: Önök pedig a cuzistákat szervezték meg hasonló módon.

Andre professor: Akiknek egyéb érdemük nem volt, minthogy a zsinagógákat felgyújtották. Ez is az önk műve volt!

Goga: Ameddig én belügyminiszter voltam, egyetlen zsinagógát sem gyújtottak fel az országban.

Egy hang a többségből: De előkészítette a gyújtogatást.

Goga kijelenti végül, hogy a voinic szervezetek demokrata-ellenesek és veszélyeztetik az ország belső békéjét.

Maniu lelkész: Önnek nincs meg az erkölcsi jogosultsága, hogy ezekről a kérdésekről beszéljen. Ön volt az, aki meg akarta gyilkoltatni Dobrescu földmívelésügyi alminisztert és aki engem is elraboltatott barátival!

Goga folytatja beszédét és a chemaristákról beszél, akik politikát vittek be a

diákok közé.

Dr. Tilea: Sőt képviselők is vannak közöttük.

Goga: Szeretném hallani, mit szól ahhoz Jorga professor, hogy diákokat arra izgatnak, hogy botokkal harcoljanak politikai pártokért. A chemaristák megfertőzik az egyetemi hallgatók lelkét, a voinicok pedig a fiatal parasztokét. En sohasem hívtam az én pártomba az egyetemi hallgatókat.

Maniu lelkész: Még pénzt is ígért nekik, csak jöjjenek!

Goga: Amíg én Pesten diák voltam...

Maniu lelkész: Maga beszél a diákráról? Hiszen magának semmi iskolája nincsen. Be sem volt iratkozva az egyetemre!

Goga végül kéri, oszlássák fel a voinicokat, esküjüket tekintsek semminek és egessék el zászlajukat, hogy ezeknek hamuja fölött megteremtülhessenek a nemzeti egység.

Maniu ismét leszögezi, hogy a voinic-szervezet demokratikus organizáció

A miniszterelnök felolvassa az alapszabályokat, hogy válaszoljon az interpellációkra. A miniszterelnököt a többségi képviselők valamennyien állva percekig tartó óvációkban részesítik. Maniu mindenekelőtt is leszögezi, hogy sem Duca, sem Goga nem hivatottak arra, hogy a demokracia nevében beszéljenek. Kifejti, hogy a voinicok párt-szervezetek, amelyek keresztnél nemzeti és hazafias nevelést adnak a népnek. Nem akarják helyettesíteni a hadsereget. De az uraknak tudniok kell, hogy a népet nem esendőszerűen kell nevelni. A csehszlovákiai agrárpárt is megszer-

vezte ifjuságát, a lengyel, német demokrata pártok is organizációkba tömörítették az ifjuságot. Goga is megpróbált egy hasonló szervezetet alakítani, ami azonban nem sikerült neki. Ime, itt van a kezembem a Goga által tervezett organizáció alapszabályai.

Goga és Rascanu fascista tervei

A miniszterelnök felolvassa az alapszabályokból, hogyan képzelte el Goga a maga szervezetét. Az egyes községek között staféták tartották volna fenn az összeköttetést, akiknek kötelességük volt veszély esetén a leveleket elégetni és

Schwartz Mesyhértné
Ort. Zsidó Leánynevelő-intézete -- Internátusa
Oradea. Szaniszló-utca 13.

Elemi, gimnázium; továbbképző és kereskedelmi iskolai leányok részére. Kívánatra prospektust küldök.

ezért gyufát, vagy öngyújtót kellett maguknál hordaniok. Veszély esetén akár le is kellett nyelniük az írásbeli üzenetet. Valamennyi fogistának erős botokkal kellett felfegyvereznie magát. Az alapszabályokat Rascanu tábornok írta alá.

Maniu ezzel leteszi a Ház asztalára az alapszabálytervezetet. Goga közeledik az asztalhoz, mire egy többségi közbeszól:

— Ne adják oda neki, mert lenyeli.

„Megvédjük az alkotmányt”

Maniu: Semmi ez alapszabályoknál jobban nem bizonyíthatja azt, hogy mennyire komolytalan volt a Goga interpellációja. Mi el vagyunk határozva arra, hogy az alkotmányt megvédjük és annak tiszteletét mindenkitől megköveteljük. Öröködni fogunk a rend fölött és a legkíméletlenebbül el fogunk fojtani minden olyan kísérletet, amely diktatura létesítésére irányulna.

Beszéde befejeztével a többség ismét viharos ünneplésben részesíti Maniut.

Duca replikázik — Goga nem jut szóhoz

Duca replikázik a miniszterelnök szavaira és rámutat arra, hogy a Vesztőri néven alakított liberális ifjusági szervezet, amely a chemareához hasonló volt, feloszlatták, mert semmi szükségét nem látták. A miniszterelnök válassza nem elégtét ki és azt nem veheti tudomásul.

Goga is replikázni szeretne, de Vajda belügyminiszter emelkedik szófőlére. Kijelenti, hogy a voinic szervezetek történelmi tradíciói ellen, holott Goga tudja, hogy mig Erdély magyar imperium alatt volt, a nemzeti párti vezetők faluról-falura járvá, szervezetek még a románságot. Két eskümentát olvas fel Vajda, amelyek szerint az erdélyi románok életükre és vérükre esküdtek, hogy a nemzeti forradalom előkészítésében és végrehajtásában részt vesznek.

A néppárt volt az, amely perfidül megbuktatta a Consiliul Dirigentet és amely megbuktatta az ő kormányát is, mig miniszterelnöki minőségben a béketárgyalásokon vett részt 1920-ban, hogy megmentse Románia presztizsét. Maniu krisztusként állott tíz évig a voinicok élén, hogy az oligarchiát lerombolhassa. *Mig Duca tiszteletteljes hangot használt, addig Goga olyan hangnemben beszélt, amely türelhetetlen. Ne felejtse el Goga ur, hogy mindennek megvan a maga határa.* Goga nagy zajban jut végül szóhoz. Elégedetlen a miniszterelnök válaszával és voinicok feloszlátását követeli.

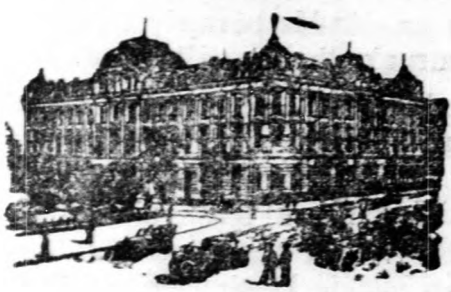
Ezzel az aktuális véget is ért az izgalmas ülés.

A jövő héten életbelép az új vámtarifa?

(Bucuresti-Bukarest, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy az új vámtarifa átlag 20—25 százalékkal szállítja le a több igen fontos ipari termék, így a vas, textil, selyem, papír és piperecikkek behozatali illetékét. A vámtarifa tervezet teljesen elkészült és tegnap délután Madgearu iparügyi miniszter átküldte a pénzügyminiszteriumba, ahol azt egy vámszakértőkből álló bizottság tanulmányozta át.

Madgearu iparügyi miniszter kijelentette a parlament folyosóján a sajtó képviselői előtt, hogy az új vámtarifatervezet még a jövő hét folyamán a parlament elé terjeszti. Hír szerint az új vámtarifatervezet a benyújtás napjától kezdve azonnal életbe is lép.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fördőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem és fodrászműhely. Bár-Buffer.

Rendkívül leszállított szobaárak!

Julius 7-én, vasárnap este 9 órakor a cluji cionista Helyicsoport és az összes ifjusági szervezetek nagy

HERZL

emlékünnepelet

rendeznek az Unitárius Kollégium disztermében. (Calea Victoriei.)

229 július 6.
allitani. Egy vé...
csak ellene az...
fantáziát felk...
narító agyut ál...
tén azonban az...
összekötve a vá...
a lakosság nem...
ó nélkül az ue...
ánára azonban...
geptamadas ese...
édekezés; a tá...
repülőgép star...
ol varosok felé...
épet kell indí...
városok felé. A...
eresztözhetik...
két raj utja ste...
eg fog történni...
elő helyett két...
j...
jövő habornja...
Stuart Chase —...
g. Az egész há...
odhat.
page,
ngyen
IRÓ
erlain
gyár
s
ge nincs azok...
néveléssel vissza...
tt árusítják.
EDETI
ny egy a verer...
ott és le...
eti-éget igazozó...
nyt tartal...
szakületekben
ól vissza-
a LUX
ká varáz-
yek könnyű...
ak LUX —
kar nélkül...
rtisztítja és...
mint új ko...
szóveteket...
elyomszála...
Ezekért...
holgy így...
t használni
rosai has...
ak :
som dolgait...
nek tudnia...
a LUX.”
apni sehol...
akis eredeti
Le 30.—
Le 15.—
Cluj.

Diplomáciai intervenció Hirschfeld Mór kiszabadítása érdekében

Pacurar Brutus Bukarestbe utazott, hogy a külügyminisztert kérje fel intervencióra

(Arad, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától). Nem csupán Arad város határa között maradt meg a nagyérdekesügi közgazdasági szennáció, amelyet Hirschfeld Mór közismert aradi nagykereskedőnek Milanóban történt letartóztatása kellett, a román kereskedelmi, ipari és közgazdasági élet széles rétegeiben nagy megdöbbenéssel regisztráltak azt a tényt, hogy Hirschfeld Mór, aki esztendőknél kereszttől szolid erős és tőkebiztos kereskedőnek számított, hitelezőivel történt differencia miatt Milanóban üzleti tárgyalás ürügye alatt a hatóságok letartóztatták és még ma is fogva tartják. Veszedelmes és nem kis mértékben súlyos precedenst látnak Románia kereskedői abban, hogy egy tekintélyes nagykereskedőt a külföldi hitelező cég lefogathatja és ezáltal a hazai jogvédelem és jogbiztonság az itt dolgozó s adófizető kereskedő ember számára nem nyújthat biztosítékot. Valóban imponáló Arad kereskedőtársadalmának az a megmozdulása, amely tegnap az aradi Kereskedelmi Testület ülésén történt és amelyhez csatlakozott a Kereskedelmi és Iparkamara is.

Az aradi Kereskedelmi Testület tegnap ülésén Domán Sándor elnök terjesztette elő a helyzetjelentést arról a hangulatról, amelyet Hirschfeld Mór letartóztatása kiváltott. Az elnök előterjesztése után Arad kereskedői részletesen megvitatták az ülésen ezt az ügyet és őszinte megdöbbenésüknek és megütözöttségüknek adtak kifejezést a történetért. Határozatba ment, hogy Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke, mint az Iparkamara interimár bizottságának tagja, egy beadványt nyújtson be az Iparkamarához, melyben intervenciót kérnek a letartóztatott Hirschfeld Mór szabadonbocsátása érdekében. A Kereskedelmi Testületnek az Iparkamara-hoz intézett beadványát ugyszólván valamennyi számottevő aradi kereskedő aláírta és azt az Iparkamara ma tartott interimár bizottsági ülésén maga Domán Sándor terjesztette elő.

Az Iparkamara vezetősége elhatározta, hogy a maga részéről is interveniál annak a sérelemnek orvoslása ügyében, amely Hirschfeld letartóztatásával nemcsak Arad, de egész Románia kereskedőtársadalmát érte. Anélkül, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara belemenne az ügy meritumának bírálatába, vagy akárcsak kritikálása is — amely kizárólag a hazai független bíróság feladata — a legnagyobb megdöbbenés hangján kell beszélni arról, hogy egy tisztességes és jó hírű kereskedőt, — akinek összeomlásához nyilvánvalólag hozzájárultak azok a súlyos pénzügyi viszonyok is, amelyek fennállnak, — egyszerűen letartóztatják külföldön. A Kamara nem keresi az okokat, vajjon az olasz cég vádpontjai helytállóak-e, csupán megállapítja, hogy a hitelező cég hat esztendőn keresztül állott összeköttetésben a Hirschfeld és Társa aradi nagykereskedő céggel és itt is tárgyalásokat folytatott a céggel, de Aradon nem látott okot fennforogni bírói közbelépésre. A Kereskedelmi Testület és az Iparkamara együttes álláspontja az, hogy az ügyet csupán mint precedenst tekintik és tiltakozni kell az ellen, hogy Románia bármely kereskedőjét hazai törvényei elől elvonják, mert még abban az esetben is, ha valóban büntényt követelt volna el, kizárólag a román független bíróság hivatalos ügyében döntené. Igen helyesen

mutatott rá az Iparkamara interimár bizottsága arra, hogy azzal az egyszerű ténnyel, hogy Hirschfeld Mór Milanóban letartóztatták, a hazai bíróságok függetlenségén és presztízsén is csorbásott, mert idegen állam közigazgatási, közbiztonsági és bírósági hatósága óhajt beleavatkozni egy román állampolgár ügyében. A Kamara interimár bizottsá-

Beérkezett az angol dominionok válasza a szovjet elismerése ügyében

A Népszövetség szeptemberi ülészakán Macdonald, két miniszter, két szakértő megy el Anglia képviselőjében

London, július 5. — A Reutter iroda jelenti, hogy több dominion kormányától megérkezett a válasz a kormánytól arra a közlésre, hogy Anglia fel akarja venni a diplomáciai összeköttetést és a kereskedelmi kapcsolatot a szovjettel. A beérkezett válaszok sem helyeslő, sem rosszaló állásfoglalást nem tartalmaznak.

Henderson külügyminiszter az alsóház tegnapi ülésén az ellenzék tetszésétől kisérve, kijelentette, hogy a kormány nem ujítja meg Oroszországgal a kapcsolatokat anélkül, hogy a dominionok kormányait erről ne értesítene. Hen-

ga mai ülésén egyhanguan azt a határozatot hozta, hogy Hirschfeld Mór szabadonbocsátása ügyében — mint egy román állampolgárt ért sérelem ügyében — Mironescu külügyminisztert kéri fel diplomáciai intervenció megtételére. Ezért a ma délutáni gyorsvonattal Pacurar Brutus kamarai főtitkár Bukarestbe utazott, ahol jelentkezik Mironescu külügyminiszternél s valószínűleg a legközelebbi napokban a bukaresti olasz ügyvivő útján megfelelő sürgős diplomáciai eljárással intézkednek a milánói hatóságoknál Hirschfeld Mór szabadonbocsátása érdekében és ezzel lehetővé teszik, hogy a nyilván méltatlanul meghurcolt aradi nagykereskedő visszatérhessen Aradra.

derson elismerte, hogy a kormány és a dominionok kormányai között az orosz kérdésben eszmecsere folyik s annak a reményének adott kifejezést, hogy a törvényhozást közelebből tájékoztathatja az eszmecsere során.

London, július 5. — Henderson külügyminiszter ma bejelentette az alsóházban, hogy Anglia a Népszövetség szeptemberi ülészakára delegációként a miniszterelnököt, a külügyminisztert, a kereskedelmi minisztert, a külügyminiszter helyettesét, egy leszerelési szakértőt és két hőgképviseletet küld ki.

A Harz-hegység réme megölte a fiát, mert az örökölte apja kéjgyilkos hajlamait

A nyaraló nők merénylőjének tragédája

(Berlin, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától). Két berlini hölgy, két gazdag kereskedő felesége elutazott a Harz-hegységbe nyaralni. Egy ismert szép fürdőhelyen, Wernigerodeban vettek lakást. Egy napsütéses délután néhány nap előtt elmentek sétálni a fürdőhelyet környező erdőszegbe. Néhány órával később járókélok bukkantak rájuk, összetépt ruhákkal, véresen, aléltnak a fák sűrűjében. A szituáció teljesen világos volt: utónélc támadt meg a két hölgyet, kirabolta őket, azután továbbállt. Igen, de alig néhány száz méternyire a tett színhelyétől megtalálták a megtámadott fürdővendégek elrabolt holmiját, az ékszereket, a kékításkát, Semmi sem hiányzott.

A két hölgy sebesülése nem volt súlyos, nem annyira a kapott sebek, mint erőlkösten merénylet okozta hosszan tartó ájulásukat. A tettesről pontos leírást tudtak adni és ez a személyleírás nem volt ismeretlen a Harz-vidék hatósága előtt. Évek óta garázdálkodik az erdőben egy rejtélyes ember. Valaki, akit nem lehetett kézrekeríteni, hiába léptettek életbe külön csendőrségi szolgálatot a fürdővendége védelmére, hiába cirkáltak megerősített önjáratok a Harz-hegységben.

Férfiak sohasem estek a támadás áldozatául, de szinte hétről-hétre verte fel a környéket egy-egy asszony segélykiáltása és nem egy esetben előfordult, hogy a békésen sétáló nyaralóvendég soha többé nem tért vissza sétautjára.

Most azonban olyan gyorsan felfedezték a merényletet, hogy bizonyosnak látszott az ismeretlen tettes elfogatása. És néhány órával később rá is akadtak egy harzvidéki munkásra, Johann Reinre, aki előbb tagadni próbált, azután mindent bevallott. Sőt, még többet mondott, mint amit kérdeztek tőle. Ijesztő, torz mosollyal ránézett a vallatókra s halkán mormolta:

— Az urak azt hiszik, hogy mindent

tudnak. Pedig nem tudnak semmit. Vagy csak nagyon keveset. Egy órával a két nő megtámadása előtt meggyilkoltam tízéves fiamat.

Az első percekben nem hittek neki, de aztán pontosan elmondta, hogyan történt. Reggel felkeltette a fiút, sétálni hívta. Elmentek az erdőbe, a hegyoldalba. Kézenfogva vezette az árnyékos uton. Mikor már messze voltak a forgalmas országutól, elővette a kést, átmeteszte a fia gégejét és a holttestet jó mélyen elástatta a nedves, agyagos földbe.

Az egész Harz-vidék rendőrsége lázasan kezdett nyomozni a holttest után. Az első huszonnégy óra nem hozott eredményt. Már ismét azt hitték, hogy egy elmebeteg fantasztával van dolguk, aki képzelődést és valóságot szörnyű káoszba összekever. De Rein nem engedett.

— Majd én megmutatom — mondotta.

És két nehéz bilincsel a kezén elindult hogy megmutassa meggyilkolt gyermekét. Másfél órát jártak, mikor Rein mereven, halottsapadtan megállt.

— Itt kell lennie.

Pár pernyi keréggel utn eléjük tárt a rettenetes valóság: Rein nem hazudott. Összegémberegve, véreletten, ott feküdt a gyermekholttest, a földdel teleszórt gödörben. A rögtönzött sir tele volt virággal. Az apa, a gyilkos szedte és hirtette fia tetemére.

A mult színházi szezonnak egyik legnagyobb sikere volt Berlinben Theodor Dreiser amerikai költő „Ton in des Töpfers hand” című tragédiája. — Agyag a fazekas kezében. — Egy kéjgyilkos szörnyű mártírját vitte színpadra az amerikai szerző. Menekülését önmaga előtt, menekülését a reánehéző szörnyű átok elől, minden küzdelem meddőségét, a kikerülhetetlen végső elbukást. Az élet nagyobb drámáinak bizonyult. Rein a következőket mesélte el a wernigerodei

Ülő foglalkozású egyéneknek Urodonal-t kell bevenniök

Azok a személyek, akik hivatásuk következtében, vagy mert megszórták, vagy pedig mert el vannak kötelezve ülő foglalkozást tenni és nem tudnak tesztgyakorlatot végezni, ezek az emberek szervezetükben az egészség legnagyobb ellenségét halmozzák fel: a hűgysavat.

Mint hogy tartaniok kell attól, hogy már fiatal korukban ízületi bántalmak lépjenek őket, nagyon jól teszik, ha a betegség külső jelenségeit megfigyelik: nézzék meg, vajjon zavaros-e és vöröses-e a vizeletük, figyeljék meg önmagukon, bírájkák-e a hosszú lélegzetvételeit, nem fájnak-e, nem éreznek-e hirtelen gyöngeséget, nem fájt-e az ízületek, nem éreznek-e kínos nyomást emésztés közben. Ha bármily kis mértékben tapasztalják ezt, siessenek és Urodonal használat által tegyék jóvá azt, amit elmulasztanak: a szabad levegőn való tartózkodást és testgyakorlatot.

Ha az Urodonal-t rendszeres időközönként veszik be (például a hónap első 10 napján), akkor ez egy ideális gyógykezelést jelent, amely elhárítja az ízületi fájdalmakat, a reumatizmust, a vesebántalmakat, az epekövet, a vesegyuladást és a korai öregség más kórsáát.

rendlőrök előtt:

Gyerekkora óta nyomja, marcangolja kergeti egy szörnyű, ellenállhatatlan hajlam vadállattá lesz, mihelyt egyedülálló nőkkel kerül szembe nem bír magával sebeznie támadnia kell. Nyers erejével diadalmaskodni kell a gyenge test felett. Évek hosszú során próbál küzdeni az átok ellen. Megházasodott, családot alapított, gyerekei születtek. De a rém csak lappangott benne. Néhány hónapig, vagy néhány évig ellenállt. Aztán újra kezdődött. Ki az erdőbe, prédára lesni, lecsapni az áldozatra, hajtotta a szörnyű kényszer.

— Ngyon szerettem a fiamat — vallotta. — De aznap, amikor végeztem vele, rém dőbent a felismerés: fiam örökölte az én átkos véretem, ugyanannak a gyálatos beteg hajlamnak a rabja, melynek én. Miből vettem észre? Már nem tudom. De nekem elég volt, megláttam benne az állatot és tudtam, egyetlen kötelességem van még az életben: végezni vele. Megszabadítani, megmenteni őt. És megtettem. Meg kellett tennem. Azután ismét elfogott a borzasztó mámor — a többit tudják az urak.

Aztán tovább beszélt Rein, akiről azt hiszik hogy egész sereg felfedezetlen gyilkosság terheli a lelkét. És egy meglepő előadás következett. Ez az egyszerű munkás tudományos disszertációt tartott saját büneiről, saját hajlamáról és átörökléséről. Lombrosót idézte. Krafft-Ebingre hivatkozott. Az egész tudományos irodalmat, mely ezekre a kérdésekre vonatkozik, nemcsak ismerte, hanem fel is dolgozta magában. Semmi primitív, semmi naivitás nem volt a szavaiban. A rendőrorvos álmélkodva jelentette ki, hogy az előadás bármelyik egyetemi professzornak diszére vált volna.

Embereknek nem merte elpanaszolni szörnyű átkát, a tudományos könyvekben keresett mentesítést, védekezést. Ez is hiábavalónak bizonyult. Nem tudott elmenekülni a végzete elől. Intelligenciája, ép elméje kétségtelen, de mégis nehéz eldönteni azt a kérdést, hogy vajjon a harzvidéki gyilkos bünsorozata a bíró, vagy az orvos elé tartozik-e.

Hirdessen az Uj Keletben

A t

Néhá

(Timisoara-Tv Kelet tudósító büntelótanácsa emlékeztetés ma káskongresszusba helyezett tus büntelótanácsa hosszu sora óta tott egységespá mániában az e munista manife esetben manife szokott értelme lehet.

A kongresszus le és a résztvevő folytán inkább lett, hogy Románoknak semmi kincs. Ezen a fegyverek dördülése miatt nyert a kongresszus. E dültek, akkor k más baklövés tö erre a jelszót meg gresszisták prov úgy kétségtelen ügynek, mint az vétek. A temes- telken megkezdő folyamán tulajd letet és vélemény.

Hog

A perdöntő kö ügyben az, ki n előbb a fegyver kontemplált fota désknek tisztázta. Érdekesnek tartó kalomból úgy az egyik védőügyvédeknek hogyar ntaga szemszögen ményeket. Az ü ügyben a vádir, egyébként elég 59 munkást hely Múlelr Kálmánt kolozsvári nagy nak idején nagy mondja, hogy ap ország munkás négy napra terve dött meg. A ható messzebbmenő t a kongresszusal tek a kongresszus, amelyek indokol ziók alkalmazása bizonyos moszkva pének kifüggeszt azonban a kongre a vádirat — a leg le.

Május 7-én — Temesvárra száll házból Pónagy J. testét. Az ország begyűlt kongress hatalmas munkás A halottat a mun ravatalozták föl, higiéniai szemp munkásokat, hog házból temessék dökölte, hogy a hulla megfertőzh vegőjét. A kongre végrehajtását me rosi tisztí orvos jelenlétében kató munkásotthon elő tokába vegye. A lapítja meg a v váratlanul fegyv munkáság golyós cium szubkomiszát örügynök, Joan kaszvezető, Joan és Cumpanas Nic

Rénjen cipőt!
Minden modell exkluzív.

A temesvári kommunista-pör az ügyész és a védő szemüvegén keresztül

Néhány napig fog még tartani a temesvári monstre-pör tárgyalása

(Timisoara-Temesvár, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jonescu Negru büntetőtanácsa tegnap kezdte meg az emlékeztető május 7-iki egységes munkakongresszus alkalmával letartóztatásba helyezett 59 kongresszusi delegátus bűnperének a tárgyalását. Ezek hosszú sora óta a Temesváron megtartott egységspárti kongresszus volt Romániában az első „par excellence” kommunista manifesztáció, ha ugyan jelen esetben manifesztációról a szónak megszokott értelmében egyáltalán beszélni lehet.

A kongresszus ugyanis esendően folyt le és a résztvevők száma és magatartása folytán inkább volt demonstráció emellett, hogy Romániában a szélső balpártoknak semmi gyökere a tömegekben nincs. Ezen a kongresszuson azonban fegyverek dördültek el és a megdöbbentő eset miatt nyert voltaképpen jelentőséget a kongresszus. Ha esendő fegyverek dördültek, akkor kétségtelen, hogy hatalmas baklövés történt azok részéről, akik erre a jelszót megadták, ha pedig a kongresszisták provokálták az incidenst, ugy kétségtelenül többet ártottak az ügynek, mint amennyit annak használni véltek. A temesvári törvényszék a pénteken megkezdődött monstre-tárgyalás folyamán tulajdonképpen erről kell ítéletet és véleményt mondjon.

Hogy folyt le a kongresszus

A perdöntő körülmény tehát az egész ügyben az, ki nyult, illetőleg ki nyult előbb a fegyverhez. A kétheti időpontra kontemplált főtárgyalás ennek a kérdésnek a tisztázása körül fog lefolyni. Érdekesnek tartottuk tehát ebből az alkalomból egy az ügyész, mint a per egyik védőügyvédjét megkérdezni, tulajdonképpen hogyan is látja mindégylet a maga szemzőgön keresztül a lefolyt eseményeket. Az ügyész véleményét az ügyben a vádirat tükrözi vissza. Az egyébként elég rövidre szabott vádirat 59 munkást helyez vád alá. Ezek közül Mülleir Káhuánt is, aki az emlékeztető kolozsvári nagy munkáspörben vitt annak idején nagy szerepet. A vádirat elmondja, hogy április 2-án Temesvárt az ország munkásszindikátusainak egy negy napra terjedő kongresszusa kezdődött meg. A hatóságok mindvégig a legmesszebbmenő toleranciával viselkedtek a kongresszussal szemben s noha történtek a kongresszuson egyes oly dolgok is, amelyek indokolták tették volna retorziók alkalmazását is, így például az a bizonyos moszkvai távirat és a Lenin képeinek kifüggesztése, ezektől eltekintve azonban a kongresszus — állapítja meg a vádirat — a legnagyobb rendben folyt le.

Mi történt május 7-én

Május 7-én — folytatja a vádirat — Temesvárra szállították a doftamai fegyverházi Pónagy János mérnöknek a holttestét. Az ország minden részéből egybegyűlt kongresszisták ezt a temetést hatalmas munkásdemonstrációra szánták. A halottat a munkásotthon helyiségében ravatalozták föl. A városi tisztviselői higiéniai szempontból felszólította a munkásokat, hogy Pónagyot halottas-házból temessék és rendeletét azzal indokolta, hogy a több napig uton volt hulla megfertőzheti a munkásotthon levegőjét. A kongresszisták a rendelet végrehajtását megtagadták és erre a városi tisztviselő és Securianu főügyész jelenlétében katonaság jelent meg a munkásotthon előtt, hogy a hullát birtokába vegye. A munkásotthonból — állapítja meg a vádirat — erre egészen váratlanul fegyverek dördültek el. A munkásság golyóitól megsebesültek Creciu szubkomiszár, Bot Constantin rendőrügynök, Joan Carziman esendőrszakszervező, Joan Cotz, Bodogean Pavel és Cumpănaș Nicolai, a fegyveres ellen-

állás láttán a hatóságok is kénytelenek voltak fegyverhez nyulni.

Megállapítást nyert — fejezi be végül a vádirat — későbbi vizsgálatok folyamán, hogy a munkások részéről Strominger Józsefnél volt a kérdéses időpontban fegyver”.

Mit mond a védőügyvéd?

Dr. Patrascanu ügyvéd, a vádirat állításával szemben viszont a következőket mondotta:

— Az egészen naiv emberis. — mondotta munkatársunknak Patrascanu, — disztinkciót tud tenni ebben az ügyben két egymástól nagyon élesen elütő szempont, nevezetesen az ügy jogi része és az érvényesült politikai szempontok között. Ami a jogi részt illeti az ügynek én a magam részéről teljesen nyugodtan nézek a tárgyalás kimenetelére. Az ügy a mi részünkről nagyon is tiszta. Mi kaptuk az engedélyt arra a rendőrprefektustól, hogy Pónagyot eltemethessük. Nem is lehet másképp, hiszen arra, hogy ne temessük el, alig adhatott volna ren-

deletet. Pónagyot a munkásotthonban ravatalozták föl, teljesen jogosan, mert hiszen egyáltalán nem kötötték ki, hogy Pónagyot ép a munkásotthonban nem szabad felravatalozni.

Rendőrgolyóktól származtak a sebesülések

— A rendőrprefektus közben meggondolta a dolgot és két renőhört küldött el azzal, hogy Pónagy János holttestét vigyük át a halottasházba. Az egész ügyben ez a momentum a döntő. A rendőrprefektus, — hogy ugy fejezzem ki magam, — vétkesen tauntatlan volt. Hogyan is képzelhette el azt, hogy a munkások, akik egy mártírjukat tisztelték a halott Pónagyban, bármilyen felsőbb rendeletnek is engedjenek és vezéruket saját maguk vigyék át a halottasházba?.. És akkor történt meg az, hogy az első tapintatlanságát a prefektus egy még nagyobb baklövésével tetőzte. Katonáságot vonultatott fel a munkásotthon elé. A munkásság természetesen, most sem nyújtott segédkezett a hulla

elszállítására. A hangulat izgatott volt, mint ahogy az ilyenkor már elvárható. És akkor eldördültek a fegyverek. Állítom és a vádirat alapján fogom bizonyítani, hogy csak a katonaság fegyverei dördültek el és senki másé. A helyszínen megártott házkutatás alkalmával ugyanis egyetlen szál fegyvert sem sikerült felfedezni sem a munkásoknál, sem pedig a munkásotthonban. Később igaz, egy Cracianescu nevű komiszár magánszorgalmából teljesen egyedül megint bement a munkásotthonba s azt állítja, hogy talált egy revolvert egy sarokban. Ennél az érdekes felfedezésnél senki Cracianescun kívül jelen nem volt és ennek a felfedezésnek az értékét mi egyszerűen kétségbevonjuk. Különben a törvényszéki orvos hitelesen kimutatta, hogy a sebesülések egytől-egyig rendőrgolyótól származnak.

— Na és a másik szempont?

— Na igen, — válaszolta Patrascanu, — én azt hiszem, hogy tulajdonképpen az érvényesült politikai szempontok fellet kellene itélkezni. No de hát, erre nem fog sor kerülni, az bizonyos, különben is mi egyelőre megelégszünk azzal, ha védenek felmentik és evvel ugy nekik, mint a lezajlott temesvári kongresszusnak megadják az erkölcsi rehabilitációt... (I. m.)

A cseh kormány nem akarja kiélezni a helyzetet Magyarországgal a hidasnémeti incidens miatt

Prága, július 5. — A ma délután megtartott minisztertanács hosszabb időt szentelt a hidasnémeti incidens folytán támadt helyzetnek. Kiszivárgott hírek szerint a kormány tagjai azon az állásponton voltak, hogy a minisztertanács ma ne döntsön semmilyen irányban végérvényesen, hanem helyezkedjék egyelőre várakozó állásponton. Beavatott körökben ugy tudják, hogy a minisztertanács felhatalmazást adott a külügyi és vasútiügyi minisztereknek, hogy akérdés

érintésére saját hatáskörükben vegyék fel az érintkezést a magyar kormánnyal s tegyenek ezután az öszkormánnyal jelentést.

Politikai körökben az esti órákban általános volt a vélemény, hogy a kormány nem kívánja a helyzetet kiélezni és a konfliktus lehető békés eliminálására törekszik. Erésben valószínűleg része van azon megfontolásnak, hogy a kényes természetű ügyben az igen intranszigenz állásfoglalás az európai köz-

véleményben esetleg rossz hatást váltott volna ki.

A lapok egyébként továbbra is Peeha Vince artatlanságát hangoztatják s azt, hogy a magyar kormány hatóságai a letartóztatás foganatosításával súlyosan megsértették a két ország között kötött vasuti egyezményt. Vasútiügyi minisztereknek, hogy a kérdéskörökben is valószínűnek tartják, hogy a támadt konfliktusban Franciaországnak döntőbírói szerepe lesz.

Nem Leibovici Móric és szélhámos, hanem Barbu Ionescu és gróf

Az igazságügyminisztérium igazolta Ionescu személyazonosságát. 82 millióba kerül az államnak a gróf megrágalmazása

(Bucuresti-Bukarest, július 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyik bukaresti lap nyomán beszámoltunk arról a szenzációs perről, amely Barbu Ionescu gróf és a londoni „Evening News” című lap között folyik. Az „Evening News” szerint Barbu Ionescu volt az, aki Károly extrónöröknek az országba való puccs-szerű visszatérését előkészítette és e célból repülőgépet bocsátott Károly rendelkezésére, hogy az extrónörökös a claydoni repülőtérről Romániába repüljön. Emlékeztet, hogy a londoni repülőkaland — amelyből csak nagysokára fogja a közvélemény az igazat megtudhatni — összeesett a nemzeti paraszpárt kormánybuktató kampányának utolsó etapjával, a gyullafelhárvári nagygyűléssel. A liberális sajtó örömet használta fel az alkalmat, hogy a nemzeti paraszpártnak az extrónörökösrel való konspirálását hámozza ki a történekből és Ionescu grófról a „Viitorul” állította a lehangosabban, hogy tulajdonképpen Leibovici Móric és hogy család és sikerkasztás miatt körözik.

Mint megírtuk, Barbu Ionescu pert indított rágalmazás miatt az „Evening News” ellen és kétszáz ezer font kártérítést kért, amiből százezer fontot az angol bíróság meg is ítelt neki. Az „Evening News” fellebbezett és egyidejűleg a román hatóságokhoz fordult Ionescu személyazonosságának megállapítása végett. Az ügy az igazságügyminisztérium mellett működő speciális bizottság elé

került, amely számos kihallgatást eszközölt ebben az ügyben a gorjmegeyi Sacealu községnek számos lakosa jelent meg a bizottság előtt és tanusította, hogy Barbu Ionescu 1884—1885 körül abban a községben született, más tanuk viszont azt bizonyították, hogy 1914-ben látták és felismerték Barbu Ionescut, aki nem azonos azzal az urral, akit a „Viitorul” a legteljesebb kompromittálás kedvéért Móric Leibovicinak keresztelt el. Ugyan-ebben az időben a ploestii rendőrprefektura igazolja, hogy 73.642 szám alatt 1914 június 4-én szabályszerű akták alapján utlevelet állított ki Barbu Ionescunak.

E tanuvallomások alapján az igazságügyminisztérium igazolni fogja Barbu Ionescu személyazonosságát és azt, hogy nem azonos az állítólagos büntet-

tekért körözött Móric Leibovicival. Az akták alapján az „Evening News” kétségtelenül el fogja vesztetni a pert Barbu Ionescuvval. A nyolvankétfélmillió lej kártérítést pedig a román állam fogja megfizetni, mert az „Evening News” a londoni román követségtől kapta a Barbu Ionescu elleni adatokat és kapott ugyanakkor egy garancialevelet is, hogy minden, a Ionescu-ügyből származható költésért a követség felelős.

Ehhez a történethez valóban minden kommentár felesleges. Bennünket azonban mindenesetre érdekel az a kérdés, vajjon csakugyan nincse-e fórum, amely felelősségre vonja azokat a politikusokat, akik ily felháborító feleltelenséggel játszanak az adófizetők vereitkeses filléreivel, hogy egyéni és pártnézetüknek elég tehessenek?!

Blatt harisnya és kötött áruházában az elárusítás tovább tart.

Blatt, Fötér 13.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátság és dóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Márton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszei Ernő,
 Str. Lipscaui 91.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Herzi Tavadar

Huszonöt év telt el a cionista mozgalom halhatatlan emlékü megletemlőjének, a Cionista Világszervezet első elnökének, dr. Herzi Tavadarnek a halála óta. Egy negyed évszázad, amely bebizonyította, hogy a Herzi által megkezdett mű örökéletű lesz. Herzi szelleme, minél inkább eltávolodunk az ő földi emulánsának az éretől, annál erősebben és áthatóbban uralkodik az egész világ zsidósága fölött. Arra a biztos tudatra érte általa a zsidó nép, hogy elvesztett nyugalmát és jövőjét csak a Zsidóállam segítségével tudja megtalálni. És minél inkább közeledünk nemzeti otthonunk megvalósulásához, annál nagyobbra nő előttünk Herzi alakja. Ma több ember szívében él mint földi életének idejében és Kolozsvár város zsidó társadalma is tanúságot fog tenni arról, hogy együtt érez az egész világ halás zsidóságával és tud kegyelelő áldozni vezére emlékének.

A kolozsvári cionista helyicsoporthoz, karöltve az összes zsidó ifjúsági szervezetekkel.

7-én vasárnap este 9 órakor az Unitárius kollégium dísztermében nagyszabású Herzi-emlékünnepélyt rendez. Az emlékünnepély keretében dr. Weiss Jenő ügyvéd a helyicsoporth ügyv. elnöke, megnyitóbeszédet mond. Grosz Lea, a Cejrot Mizrahi tagja, héber és Korács György barissziánus Giszkalay versekkel, Izsák Lóri, az Ezra tagja, zongora szólóval szerepelnek. A somér énekkar héber dalokat fog előadni. Dr. Chaim Weissburg, az erdélyi cionizmus megletemlője fogja Herzről, a cionizmus nagy apostoláról az emlékünnepélyt elmondani. Minden öntudatos zsidó jöjjön el a Herzi-emlékünnepélyre.

Lázás előkészületek a marosvásárhelyi Herzi-napra. E hó 7-ikén nagy ünnepségre készül a marosvásárhelyi zsidó ifjúság. A cionizmus halhatatlan vezére halálának 25ik fordulójára megtartására minden zsidó erő akcióba lép és szíjjúrtig fognak megjelenni a kékefehér perselyek, amelyekből a déljelölt virágkorzón apró fehérruhás lányok fognak a járókelők elé tartani. Az a szerepy kis virág pedig, amit ellenértékül adnak a esőpségek, kedves emléke lesz mindenkinek. Es be fognak kopogni a lelkes zsidó fiatalok, a barissziánusok és somérok minden zsidó házába, hogy kedves szóval hívjanak el minden kit estére a zsidó Kulturháza, ahol kegyeletes, de mégis ujjongó szívvel fognak áldozni az immár huszonötödik éve halott vezér emlékének, akinek nagy álma az áldozatos zsidó lelkek munkája nyomán ime valóra válik.

Gimnazisták csónak-szerencsétlensége. Strassburgból jelentik: Lotharingiában, Meitzlól nem nagy távolságban gimnazisták motorcsónakkal a La Chaussé-tóba fordultak. Harmat sikerült évek kimenteni, ketten otvszettek a tó vizében.

Ünnepük a Numancia pilótáit. Madridból jelentik: A Numancia megmegett pilótái tegnap megerközték a spanyol fővárosba. A pályaudvaron óriási óvációzó tömeg fogadta Franco őrnagyot és társait. A fogadásnál a király és a kormány képviselőiben beszédet intéztek a pilótákhoz. A fogadtatás végén a lelkes tömeg vállra vette a pilótákat és diadalmenetben körülhordozták őket.

Vasárnap Kolozsváron konferencián fognak tiltakozni az erdélyi ortodox zsidó hitközségek a kultusztörvény módosítása ellen

(Cluj-Kolozsvár, július 5. Az Uj Kelet tud.) Tegnap számában megírta az Uj Kelet, hogy a kolozsvári ortodox hitközség a többi ortodox hitközséggel és a besztercei irodával karöltve járjon el a kultusztörvény módosítása elleni kampányban, elhatározta, hogy konferenciára hívja össze Kolozsvárra a nagyobb

erdélyi ortodox hitközségeket. A konferencia összehívása a mai nap folyamán meg is történt, Adler Sámuel hitközségi elnök táviratilag kérte vasárnapra Kolozsvárra az ortodox hitközségeket és egyben megbízta dr. Klein Miksát, hogy a konferencia határozati javaslatának tervezetét készítse el.

Németországban, Csehországban és a Rajna-vidéken külsőségeiben is kísérteties erejű vihar pusztított végig

München, július 5. Bajorországot és Württembergert emberemlékezet óta nem látott viharkasztrófa sújtotta. Altdorff és Sultzbach közötti területen a tojásnagyságu jégverés mindent elpusztított. Altdorffban a jégverés miatt negyven embernek kellett első segélyt nyújtani, mert véresre verte őket a szabadban a jégcsó. A nyomában támadt felhőszakadás méteres magasságu vízzel árasztotta el a városka utcáit.

A jégvihar forgószél előzte meg, amely a park százados fajt tövestől csavarta ki. A jégverés a nyomorékok otthonának kétezer ablakát beverte.

Sultzbach környékén a Duna mellékfolyói megáradtak a felhőszakadás miatt. Elárasztották az alacsonyabban fekvő falvakat. A mentési munkálatok egész éjjelen át folytak. Felső-Pfalz területén minden gabonatermés megsemmisült. Nürnbergben a köz- és magánépületekben óriási károkat okozott az itéletidő.

Prága, július 5. A Csehország és Morvaország egész területén szintén átvonult óriási viharkasztrófa gigászi méretei még csak most vannak kibontakozóban. Ciklonzerű forgószél, felhőszakadás rettenetes víztömege, tojásnagyságu jégverés, sűrű villámcsapások látogatták meg az országot.

Az elemi csapás utját mindenütt elhagyott harctérhez hasonló vidék rombadott épületek, tövestől kiégett fák jelzik.

A zivatar Északcsehországban és Morvaországban nyolevan kilométeres sebességű szélviharral kezdődött, amit sűrű felhőszakadás és jégverés követett. A

vonatok nyílt pályán több helyütt a vihar közepette megálltak, mert a felhőszakadás alomló óriási víztömege anynyira rontotta a látási viszonyokat, hogy a vonatvezetők nem merték vállalni a vonatok mozgásbentartását. Az összehívott veszélye annál nagyobb volt, mert a villamosságai telt atmoszférában folytonos légtörő kísérletek között az állomások elektromos jelző berendezései nem működtek és nem jelezhettek a vonatoknak.

Tabor közelében egy tavon hét gyermek esónakkirándulásán volt, amikor az itéletidő kezdődött. A csónak telborult és a benneülők befordultak a vízbe. Hal quermeket a segítségre sietők saját életük veszélyeztetése árán kimentettek, egy gyermek eltűnt a hullámstrban.

Bécs, július 5. A München-Salzburg közötti vonalon a D. vonat is megállt nyílt pályán s így várta a zivatar végét, mert sötétszürke fellegek alkonyi derengést varázsoltak a késő délutáni tájra.

A vonat két óra múlva folytatta útját, négy óra késéssel beérkezett Münchenbe. A vihar által sújtott területek összes vonatai több órát késnek. A Salzbach völgy több keskenyvígyágnyu vonalán a töltés megrongálódása miatt a közlekedést meg kellett szüntetni.

Páris, július 5. A luxemburgi határhoz közel eső rajnavideki Merzigben felhőszakadás és jégcsó pusztított. A másfélórás vihar nagy anyagi károkat okozott. Tíz perc leforgása alatt csaknem harminc villámcsapás érte a helységet s közöttük három villám házakat gyújtott fel, de a tüzet a felhőkből ömlő vízáradat elfojtatta.

Értesítés. Jibou községben (jud. Sălaj) az idej országos vásár f. hó 10 és 11-én lesz megtartva.

Hoover megunt a kézsorításokat. Newyorkból jelentik: Washing'oni lapjelentések szerint Hoover elnök elhatározta, hogy szeptembertől kezdve a kézsorításokat fogadásoknál teljesen beszünteti. Az elnök a hét hat napjáról máris egy napra zsugorította a kézsorítási szertartások időtartamát, de ezt is igen megeröltetnek tartja s a teljes megszüntetés mellett foglalt állást. Az utolsó hét e célra kijelölt napján már újra 744 emberrel kellett Hoovernek kezét szoritania s ekkor határozta el a kézsorítás nélküli új rendszerű kihallgatások bevezetését.

Nemenjen a Strandra „Strandkrém“
 nélkül!
 Gyógyszertár, drogeria árusítja 25 lejért.
Mást ne fogadjon el!!

Első Nagyvárad (Oradea) Középiskolai Zsidó Diákokotthon
 Köszér Fluinternátus
 megnyílik szeptember elején. Felvesz kereskedelmi, ügyelmi és polgári iskolai (gimnáziumi) tanulókat. Kívánatra prospektust küld és minden iskolai ügyben felvilágosítással szolgál az internátus vezetője: **Szilágyi Adolf tanár**

Zongorát legolesobbán Sternbergnél Oradeán vásárolhat. Förster, Wirth, Stelzhamer Produktiv Genossenschaft stb. gyári képviselő. Használt zongorák **hatalatlan olcsók.**

Meleg idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint tulnyomóan derült, száraz időjárás várható, újbóli felmelegedéssel. A hőmérséklet m délben Budapestén 27 fok Celsius.

Eljegyzés. Wolf Helénkét (Régénből) eljegyezte Grünfeld Mihály (Nasaud). Minden külön értesítés helyett.

Ime: a béke! Londonból jelentik: Az Electric Company gyárizmében két óriási repülőgép-elhárító fényszórót állítottak elő, melyek egyenkint három ezeröttszázmillió gyertyafény fénycsugárát sugároznak. A hatalmas intenzitású fényszórók fénynyalábjai a hét láb átmérőjű tükrötől két mérföldes távolságban is százötven láb széles. Ahitőlag egy balti állam érdeklődik a repülőgép-elhárító fényszóró iránt, olyan állam, amelynek nincsen repülőgépei. A lényeges repülőgépek elhárítására.

Leverték a mexicot rablóbandákat. Párisból jelentik: Mexicói jelentés szerint az északi államokban forradalmár bandák kisebb csoportokra oszlova, rabolnak és fosztogatnak. A kormány intézkedésére csapatok vonultak ki a forradalmárok ellen s teljesen visszaszabták őket a hegyekbe. Két bandavezér a kormánycsapatok fogságába esett. A foglyokat rögtönítelő bíróságnak egy óra alatt hozott verdiktje alapján kivégezték.

A rendőrség hírel. A kolozsvári rendőrprefektúra ezuttal hozza a nagyközönség tudomására, hogy iktatási órák vasár- és ünnepnapok kivételével reggel 8-tól déli 12 óráig van. Beadványokat 12 órán tul csak nagyon fontos ügyekben fogad el a rendőrség. Junius 27-én a kolozsvári sétátéren egy ezüst retikült találtak egy aranyórával egyetemben. A fenti tárgyakat igazolt tulajdonosaik a rendőrségen átvehetik.

A LEGJOBB BEDÖRZSOLO IDEGFÁJDALMAK ELLEN
 SPANYOL NÁTHA FEJ-LÁB ÉS
CARMOL
 OVAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL!
 Főterakat: Str. Stella 23. BUCUREȘTI.

Tizenkétémeletes ház omlott össze Frankfurtban. Frankfurtból jelentik: A Carbon Industria tizenkétémeletes épülszékháza összeomlott. Az egyik szárny épült egyszerre hirtelen meggingott: szerencsére voltak, akik észrevették és idejében elmenekültek. Mégis az épület összeomlásának emberáldozatai is vannak. Két halott és három sebesült.

Egymillió font sterlinget émszt fel a Népszövetség új palotájának építési költsége. Genfből jelentik: A Népszövetség új palotájának felépítésével kapcsolatos tervrajzi és költségvetési munkálatokat végző ötös mérnökbizottság most fejezte be közel két esztendő óta tartó munkáját. A financiais szempontból is véglegesnek nevezhető terv szerint a Népszövetség új palotájának építési költsége meghaladja az egymillió font sterlinget. Most már csak a népszövetségi tanács formális jóváhagyása szükséges, hogy az építési munkálatok megkezdhessék. A készülő épület kolosszus nagyságára jellemző, hogy homlokzati részének hossza meg fogja közelíteni az ezer métert.

Szombat, 1929
Folyó
D. e. v.
SZINKHÁZ
Egy na karrié
 — Herkovits A.
 Petrozsény ze mes emlékek let nagytehetségű. Augustia, a bud vendéke mutatk 1-én tehetséges z művésznő, kimer is nagy elismer gorajátékával ó ki a megjelent éves bájós fiatal zettséget, olyan olyan zenei inte csak a legnagyobb het róla nyíltak. Hlsónék Aurea jét hozta nagy gel, lehellestzeri Játékát egyébké san finom, légiés rizálja. Mozart lyet a petrozsény nő karmesteréne zénylete alatt ki megérdemlő telje összjáték, mint mok a legnagyobb ves bájjal lettek sen a második té esében Mozart ze Herskovics Augu játékával és felő zán, szokelló ritu ségél és nagy ru kimagasló száma naise volt. Ennel totta be leginkáb hogy nagy jövőv előtt állunk. An nom aláfestés, Cl elsőrangú kidoml iskolát, hanem is dokumentál. Ut fis-dur Imprompt gesen. A bányáz mester átdolgozá zó művét adta el. Pucszóul Hersk Berceuse-ét játsze és Scott Danse mussal és erővel. tapsokat és virág nányi Mars eljá mely után Petro blikuma egy szép távozott. Minden a fiatal művészu pok hasábjain is fog szerepelni.

M
 CORSO-fil
 Szombat 5, 7, 9 ót
 Főszereplő:
 filmjében a kitást nyújt

HÖL
 Legujabb párisi, w lek. Bangkok, ja szalmakalapokat bar
„IDEA
 Férfi és női ka ma és Giffardi a legujabb divat sze

Folyó hó 7-én

NAGY HERZL-NAP

Tárgu-Muresen

D. e. virágkorzó.

Este előadás a zsidó Kulturházban.

SZÍNHÁZ—MŰVÉSZET

Egy nagy művészi karrier indulója

— Herkovits Augusztia petrozsényi hangversenye —

Petrozsényi zenéért közönsége kellemes emlékekkel lett gazdagabb. Városának nagytehetségű gyermeke, Herskovics Augusztia, a budapesti zeneakadémia növendéke mutatkozott be hétfőn, július 1-én tehetséges zongorajátékával. Az ifjú művész, kiről már a budapesti lapok is nagy elismeréssel nyilatkoztak, zongorajátékával óriási lelkesedést váltott ki a megjelent közönségből. Az alig 17 éves bájos fiatal leány annyi zenei képzettséget, olyan bámulatos technikát és olyan zenei intelligenciát árukt el, hogy csak a legnagyobb elismerés hangján lehet róla nyilatkozni.

Előzőnk Arensky: Péons-ját és Etude-jét hozta nagy technikai felkészültséggel, lelkesedéssel, finom át gondolással. Játékát egyébként mindvégig csodálatosan finom, légielőadásmodor karakterizálja. Mozart D-moll koncertje, melyet a petrozsényi bányászzenekar kitűnő karmesterének, Schwach Imrénének vezénylete alatt kísért, minden elismerést megérdemlő teljesítmény volt. Ugy az ősszjáték, mint a külön zongoraszólamok a legnagyobb precizitással és kedves bájjal lettek interpretálva. Különösen a második tételben párosult szerencsésen Mozart zenéjének örökéletű bája Herskovics Augusztia ifjúságtól áthatott játékával és felfogásával. A rondó pajzán, szökellő ritmusait fiatalos kedveséggel és nagy rutinnal játszotta. Az est kimagasló száma Chopin gis-moll Polonaise volt. Ennek eljátszásával bizonyította be leginkább Herskovics Augusztia, hogy nagy jövőre jogosított művész előtt állunk. Annyi átérés, annyi finom alafestés, Chopin lényegének olyan elsőrangú kidomborítása nemes kiváló iskolát, hanem nagy művészi hajlamot is dokumentál. Utána ugyancsak Chopin fis-dur Impromptu-jét adta elő tehetségesen. A bányászzenekar Schwach karmester átdolgozásában két román szerző művét adta elő temperamentumosan. Beszólal Herskovics Augusztia Chopin Berceise-t játszotta el sok melegséggel és Scott Danse Nègre-jét pattogó ritmussal és erővel. A szünni nem akaró tapsokat és virágosot a művész Dohnányi Mars eljátszával hálálta meg, mely után Petrozsényi zenekedvelő publikuma egy szép és meleg est emlékével távozott. Minden remény megvan, hogy a fiatal művész rövidesen a világlapok hasábjain is mint elismert tehetség fog szerepelni. (A.)

MŰZI

CORSO-filmszínház műsora:
Szombat 5, 7, 9 órákor: A szerelem pokla.
Főszereplő: Brigitte Helma, ki e filmjében a legszenzációsabb alakítást nyújtja. Méltó partnerei:

HÖLGYEIM!
Legújabb párisi, wieni csipke-lőszőr modellek. Bangkok, japán panama é: exotikus szalmakalapokat feltűnő olcsó árral árulunk.
„IDEAL” női kalapszalom Cluj, R. Ferd. 8.
Férfi és női kalapok formálása, Panama és Girardi illesztése 48 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készülnek.

Henry Stuart és Lilly Alexander.
Előjáték: Paramount journal.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: A szerelem pokla. Brigitte Helma pompás alakításával, Henry Stuart és Lilly Alexander szereplésével. Előjáték: Paramount világhírű.

Hétfőn 5, 7, 9 órákor Prémier! Az aradi származású újonnan felfedezett magyar filmsztár: Nagy Kató és Vivian Gibson remek filmje: a Szökevény.

GRAND

nyári mozgó műsora, város háza udvarán
Szombaton, Vasárnap, hétfőn és kedden este 9 órákor: Szenzációs két premier. Az erdélyi szépségverseny. A legszebb erdélyi és kolozsvári lányok felvonulása az Ellenzék szépségversenyén. Ugyanakkor a Rabszolga feleség (Eljön az idő.) Társadalmi dráma. A legújabb megjelenésű Paramount sláger. Főszereplő: Florence Vidor, a Balajka és Oroszország hősnője E. Jennings partnere és Gary Cooper, a Fekete sejk fősz., aki Rudolf Valentino szerepkörét vette át.

Közgazdaság

Ramatlábemeléssel válaszolnak a bankok a Banca Nationala új pénzügyi politikájára

(Cluj-Kolozsvár, július 5. Az Uj Kelet tud.) Közöltük azt a választ, amelyet Burileanu a Banca Nationala kormányzója adott a bukaresti nagybankok szövetségének memorandumára. Burileanu éles hangon utasította vissza a bankok szövetségének a jegybank új pénzügyi és visszszámítási hitelpolitikájára vonatkozólag tett megjegyzéseit. Kijelentette, hogy a Banca Nationala visszszámítási hiteltárcája azért nem emelkedett, mert a bankok egyszerűen nem vették igénybe a rendelkezésükre álló összegeket. Ami a kamatlábat illeti, Burileanu rámutatott arra, hogy a bankok huszonhat-harminckét százalékos kamatot szedtek akkor, midőn a Banca Nationala hat százalékkal számított le hitelt számukra.

A bankkormányzó válasza bankkörökben nagy feltűnést keltett. Beavatott helyről nyart értesülésünk szerint a bankok keztyüdobásnak tekintik Burileanu

kormányzó merev választát és azzal fog-nak válaszolni, hogy felemlik a kamatlábat. Az egyik kolozsvári pénzügyi vezetője elmondotta, hogy a kolozsvári bankok első félévi mérlege, kevés kivétellel, az előzőnél kedvezőlenebb eredménnyel zárult és ezt a bankok a hitelképes üzletfelek megcsappanására és az általános pangásra vezetik vissza. Ilyen körülmények között a bankok indokolatlannak tartják, hogy a jegybank mereven elzárkózik a bankok szövetségétől a pénzügyi fellendítés érdekében indított akció támogatása előtt. Informátorunk kijelentette, hogy miután a Banca Nationala redukálta a visszszámítási hitelt és a bankjegyforgalmat, egy-két hónapon belül feltétlenül be fog következni a pénz megráglása, vagyis a bankkamatláb emelése, amelynek megakadályozásához hiába kérték a Banca Nationala támogatását.

Cukoráremelés Magyarországon. Budapestről jelentik: A gyárak a belföldi cukor árát métermázsánként 1,50 pengővel emelték. Az új árak a következők: kristály cukor 111.30—113.80, kockacukor kartonban 116.80, ládakockacukor 117.80, poreukor 115.80—117.80 pengő.

Kiterjesztik a nemzetközi cinkkartelt. Legutóbb a nemzetközi cinkkartelt csak 3 hónapra hosszabbították meg, azaz szeptember 30-ikáig. Hogy csak három hónappal hosszabbították meg a nemzetközi cinkkartelt, ennek az az oka, hogy a termelők, a finomítók és a cinkkereskedők közötti megegyezéssel a nemzetközi cinkkartellnek állandó jellegűt akar nak adni. Ezzel függ össze, hogy július elején konferenciára ülnek össze az érdekeltek.

A német záloglevelek magyar hozadéka. A német hitelviszonyokra jellemző a német záloglevelek magas hozama. A nyolcszázalékos kamatozású aranyárka-záloglevelek erősen parj alatt állanak. Például a keletporoszországi mezőgazdasági aranyárka-bonok 89-es árfolyama mellett teljes 9 százalékos kamatozást biztosítanak. De van ennél magasabb kamatozása záloglevél is.

A magyar textilipar 1928-ban. Budapestről írják: A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének Weiss Fülöp elnöke alatt tartott közgyűlésében előterjesztették az évi jelentést. Eszé-

rint a magyar textilipar-termelés múlt évi bruttó értéke 472.7 millió pengő volt. Ennek ellenére sok nehézséggel kell az

Engedélyezték a különórázást a banktisztviselőknél. Bukarestből jelentik: A Monitorul Oficial július 3-ki számában a munkaügyi minisztérium egy rendelele jelent meg, amely felhatalmazza a bankokat, hogy július 1 — augusztus 1 között naponta 2 és fél óráig külön munkát végeztesse banktisztviselőikkel, a szokásos félévi mérlegek elkészítése érdekében. A különórát meg kell fizetni.

Íjárnak megkijzdeni, aminek egyik fő oka a külföldi dumping, másik a belföldi fogyasztás esökkenése. Utóbbi az általános gazdasági helyzet bajaival kapcsolatos. Magyarország exportképességének fejlesztése vezethet ki a mai nehéz szituációból. Megemlíti a jelentés, hogy 1928-ban a magyar textilipar 43.000 munkást foglalkoztatott és most már alig két százalék a külföldi alkalmazottak száma. Végül megjegyezték a választásgokot. Elnök lett újból Weiss Fülöp.

Megszűnt az Osztrák Nemzeti Bank külföldi ellenőrzése. Bécsből jelentik: Az Osztrák Nemzeti Bank igazgatótanácsának múlt héti ülésén bejelentette Reich dr. elnök, hogy Mr. Ch. R. Kay, a Nemzeti Bank külföldi tanácsadója a működésére szabott határkövető eljárásra való tekintettel, funkciójáról lemondott.

A gabonaeportörök felkészülnek az exportkampányra. Galacból jelentik: A galaci exportörök mára értekezetre hívták össze az ország gabonakereskedőit az exportkampány megbeszélése végett. Külföldről máris számos ajánlat érkezett, ami főként annak tulajdonítható, hogy az argentinai termés ebben az évben gyengébb és onnan európai importra alig lehet számítani. Különösen árpa és tengeri iránt nagy a kereslet.

Külön törvény szabályozza a földgáz kiaknázását. Bukarestből jelentik: Madgearu ipariügyi miniszter törvényjavaslatot készített, amely szabályozza az erdélyi földgázmezők kiaknázását. A földgáz az állam saját rezsijében fogja kezelni a törvényjavaslat szerint. A javaslatot Madgearu miniszter még a jelenlegi parlamenti szesszióban a törvényhozás háza elé terjeszti.

No. 38/929.
Konkurs.
Die hierortige Gemeinde sucht einen
שׂרם מומחה וי"ש לרבים
der ein guter Vorbeter und ביק ist und
von 3 anerkannte תרומות hat. Reflek-
tanten haben Kopien ihrer Zeugnisse mit
Angabe ihres Alters und Familienstandes den
Vorstand einzusenden. Spesen werden nur den
zur Probe berufenen vergütet.
Huedin (Banfihunyad), am 2 Juli 1929.
Havas Präs. Izrael N. ar.

Bankok! Gyárak! Vállalatok! Kereskedők! Iparosok!
Saját érdekében felhívom b. figyelmüket modernül felszerelt
nyomdámra és gummibélyegző gyáramra.
Modern kisüzem, olcsó árak, izléses munkák!
Kérjen árajánlatot!
EUGEN KATZ CLUJ,
Strada Regina Maria 37. szám.

Kereskedők figyelmébe!
Kötött selyemdrág és combiné saját érdekükben kérjenek ajánlatot. Női-férfi fehérneműt küldött anyagból **olcsón, izlésesen gyors kiszolgálás mellett készítünk.**
„Erica” fehérneműgyár
Brasov, Strada Portii 50.

A drogériáknak este 7. kor kell zárni. A kolozsvári rendőrprefektura a munkaügyi minisztérium 31.104 számú utasítása alapján rendeltet adott ki, amely szerint a drogériákat déli 1 és 3 óra között zárva kell tartani, az esti záróra pedig 7 óra, illetve vasárnapok és lörvényes ünnepnapok előtti napokon 9 óra. A rendőrség ellenőrizni fogja a záróra pontos betartását.

Már lemérik a milliméter milliomod részét is. Londonból jelentik: Az angol tudományos kiállításon bemutatnak egy olyan módszert, amellyel a milliméter milliomodrészét meg tudják mérni. Erdekes még az a véitőkészülék is, amellyel rajzot tudnak vetíteni és azt színes lenesékek ki tudják színezni. Ezzel az eljárással pótolni lehet a szinpadit díszletet. Hasonlóképpen érdekes felfedezés az az illatszertalmány, amelyet az egyiptomi ásátásoknál talált Tutankhamen-sirban talált ókori illatszertalman-taként mutatnak be.

ulius 6.
dapestről je-
zet időjárás.
nóan decült,
bóli felmele-
délben Bu.
nkét (Régén-
ihály (Na-
és brlyot.
bót jelentik:
zemében két
nysszótól ál-
kint három-
ny fényener-
mas intenzi-
a hét láb
dóls lával-
lős. A hitó-
ik a repülő-
olyan ál-
flottájára á-
sára
blóbandákat.
jelentés szá-
forradalmár
oszolva, ra-
kormány in-
ak ki a for-
visszaszori-
bandavezér
aba esett. A
ságnak egy
tarján ki-
kolozsvári
za a nagy-
ktatási órák
lével reggel
adványokat
ntos ügyek
unius 27-én
üst retikült
gyetemben-
alajdonosai
DRZSOLO
FAJDALMAK
ELLEN
OKTÓL
UCURESTI
mlott ószo
jelentik: A
életes épü-
gyik szárny
ingótt: sze-
tték és ide-
az épület
ai is van-
besült.
get émeszt
jának épi-
ik: A Nép-
lépítésével
ltségyvétel
rtőkbizott-
ét esztendő
ciális szem
ezhető terv
palotájának
az egymil-
ar csak a
jövahagya-
munkák.
ülő épület-
mzó, hogy
meg fogja
ON
pektust
lavran-
u.) 17.
gyári
sók.

A KUTYA LELKE

Irta: KONSTANTIN FEDIN

(2)

Nyáron együtt vándoroltak udvarról udvarra, megállottak az ablakok alatt, amíg odadobták nekik egy-egy kenyérdarabot, vagy amíg eléjük nem tettek valami cserépben levest, vagy ételmardékot. A nőstény őször is megnyalta a kegyes adományt, míg a him lovagiasan megcsóválta farkát a legyek után kapkodott.

Egy alkalommal a sarokházba behordtak egy egész koci elemőzsiát. Teljesen lehetetlen volt ennyit felfalni. A ház előtt sok ember gyűlt össze, úgy, hogy az emberek lábnyoma össze-vissza keverődött. Kiabáltak és lármáztak. Azután mindenki egy-egy hatalmas falatot vitt ki a házból, amelyből némelyik odahajtott egy-egy darabot a kutyáknak.

Ezek jó, bőséges, jóllakott napok voltak. A kocsiról, a lovokról, az emberekről érezni lehetett az elemőzsi szagát. Az emberek gyermekei apró galacsint csináltak az elemőzsiából és odahajtották a kutyáknak, de olyan magasan, hogy ezeknek meg kellett erőltetniük magukat, ha el akartak fogni. Egy fiatal emberke, aki mindennap kint az uccán étkezett, nagyon szívesen megosztotta a kutyákkal az ételét. Csakhogy ezt egészen különös módon csinálta.

Az ételből ugyanis egészen apró morzsákat tört le, úgy, hogy a kutya csak nyelvvel tudta felszedni. Némelykor az ilyen morzsákat bedugta az orrküvébe. Az ember különben egy vékonydongájú teremtes volt, egészen jó és kellemes kutyaszaggal.

Egészen rendes, jó élet zajlott itt le! Am nemcsak az emberek sorsa változik.

Este hirtelen hidegre fordult az idő. A zold fény annyira megfélemlítette a kutyát hogy kedve lett volna felordítani. Valahol egy elhagyott házban menedékeiket szerzett együtt a nősténnyel. Ez azonban hirtelen felugrott és tovább rohant, míg a him hirtelen megrezent a hidegtől, fekvé maradt, mialatt még erősebben összehúzódott.

Reggelfelé eső szitált.

A kutya fázott és éhes volt. Nem tudta a nőstény nyomát felfedezni, nyugtalanul futkosott végig az udvarokon. Egyszer azt hitte, hogy meg fogja találni egy háznak az előcsarnokában, majd úgy vélte, hogy egy fészert alatt fogja találni, majd egy hátsó udvar kőrakása mellett. Nagyon sivár, unalmas órák voltak ezek és amikor ugatott, azt hitte, hogy nem is ő ugat, hanem egy másik kutya, valahonnan a messzeségből.

Etszürkületkor végre sikerült neki kinyomoznia barátját buvóhelyét, annak a háznak a pincéjében, ahonnan olyan komikus szag áradt. Nagyon nehéz volt eljutni hozzá és mialatt áterőszakolta magát a lyukon, véresre sebezte magát.

A pincében sötétség volt, sűrű feketeség. Még valamit érzett ott lenni a nőstényen kívül, valami élelet, ami ismerősnek tűnt fel előtte. Ez azonban nem nyugtalanította, mintha ez a szimat nem engedett következtetni emberre. Mikor azonban közeledni akart a nőstényhez, ez idegenszerű morgást hallott.

Es eben a morgásban egy gyöngé sikoly is érződött.

A him kutya megrezent. Megint csak érezte az új és izgató szagot. Előrelépett, meg akarta nyalni a nőstény fülét és kereste a fejét. Ekkor a nőstény tompa fogaival beleharapott a combjába. A him szűkülni kezdett, oldalra ugrott, valamibe beleütötte magát és egyszerre mindent megértett.

Behuzta a farkát és gyöngéd érzések ömlöttek végig rajta. Kiment.

Két napig kerestett élelmet. Az eső folyton esett és az emberek nem akartak kikerülni buvóhelyeikről, úgy, hogy nem volt semmiféle élelmiszer. Végül sikerült neki ételt szereznie és elcsipett egy friss csontot. Ezt elhozta barátjának. Ezért a nőstény megnyalta a him bajuszát. Ez pedig az örömtől boldogan ugatott.

Aztán minden szemétdömbre elfutott és teljesen ismeretlen udvarokban szimatolt. A hosszú uccában a harmadik nap estjén elesett egy ló. Egy ember erősen verte a lovat. Emberek csoportosultak köréje és mind csak verte az állatot és az állat csak nem akart felkelni, noha mások is cibálták és verték. Egyáltalán nem volt kedve felállni.

Az emberek füvet téptek ki a járda mellől és odatették a ló szája elé, szinte belégymöszölték. A ló ide-oda rángatta az ajkát, de enni nem akart. Szemeivel felnézett, fel a saját homlokára és egyszer másszor nehéz lélegzetet vett. Aztán fekvé hagyta s a koci elé egy másik lovat fogtak.

Az ucca kiürült. A felhők elvonultak s a hold halott világításba borította az utcát. Éjszaka volt. Az emberek aludtak.

A kutya hosszú, eredménytelen ételkeresésben befutott a hosszú uccába, amikor más oldalról az uccába belépett a lóhalál. A kutya megállt, amikor megpillantotta az uton a fekete valamit, de nem tudta megsímatolni, hogy micsoda és a dologból keveset értett. A ló kétségbeesetten dobta lábait a magába és nehezen forgolódott. Majd felkelt, bizonytalan lépést tett, mintha idegen lábakkal járt volna. A patkók nehezen kopogtak. Hirtelen a ló felemelte fejét, mintha fel akarna ágaskodni, egyszerre azonban leesett, bele a saját árnyékába. Vége lett.

Ugyanabban az időben az emberek magas házaiból hasonló tompa hangok hallatszottak.

A ló vihogni kezdett. Szinte válaszképpen a tulsó oldalról hatalmas kutyaugatás kezdődött.

A himkutya megismerte a hangot és abba az irányba futott, ahonnan a hangot jönni érezte.

Amikor a ló sötét tömegét kikerülte, hirtelen egy édeskés szag ütötte meg az orrát. Hátának a szőre felborzolódtott, a szájában egy forró nyáltömeg csiklandoztatta meg.

A nőstény tisztas távolból nézett az elesett lóra. A him kutya odament a nőstényhez és megszagolta. Ezután óvatosan elfutott.

Elfutott az ismert pince felé, körülszaglászta, végül eltalálta a lyukat, amin keresztül törtéte magát és bejutott a

Nyersolaj (pacura) tüzeléseket

kazánokhoz, kemencékhez, központi fűtésekhez füst és korommentes üzemmel, a megtakarítás garantálásával készít:

Markó V. okl. gépészmérnök, fűtés-technikus

Ciuj, Str. N. Iorga 11. Telefon 453.

pincébe.

Az a szag, amely még nemrégben oly gyöngöden felhangolta a barátját, az a szag összevegyült egy másikkal, valami édeskés, alig észrevehető illattal, körülbelül azzal, amely megcsiklandozta az orrát, amikor elfutott a ló mellől. Odament a kőlyökkutyákhoz és végigszagolta őket. Nagyon aprók voltak és egy hüvös lehellet áradt ki belőlük. Egyiküket fogai közé vette és összeszorította a száját.

Az ucca felől kutyaugatás hallatszott. A nőstény kutya soha még így nem hívta őt. A him kirohant.

Odakint olyan némaság terjengett, mint egy kutban. Az utat felmosta az eső és olyan sima volt, mint a víz. A kut felett pedig hidegen és zölden csüngött az üresség, amittől úgy félt, mint az árnyéktól, amely egyre kísérté.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szombat, július 6.

Budapest: 9.15. A Rádió házi-triójának hangversenye. Schubert, Mendelssohn, Csajkovszky stb. darabok. Szünetben hírek közvetítése. 12.05. Hangverseny. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 16: Rác Mária előadása: „A leánytípusok”. 16.45: Pontos időjelzés. 17.15: Könnyű zene. 18: „A magyar gyermek nyara” Kovásznay Erzsébet és Polik Kálmán felolvasása. 18.30: A Székesfehérvári Zenekar hangversenye. Vezényel: Bér Dezső karnagy. 19.45: „A cigány” előadása a Studióból. 22.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolario-kávéházban. Mimi” c. operettjének előadása.

Bécs: 20.15: Ralph Benatzky „Adieu Belgrad: 21.15: Hárfahangverseny.

Berlin: 20: Vidám est.

Kassa: Offenbach „Arphons az alvilágban” című operettjének közvetítése.

Hamburg: 20: Hangverseny Offenbach műveiből.

Kattovitz: 20.30: Esti hangverseny.

Krakkó: 20.30: Hangverseny közvetítése Varsóból. 22.45: Éttermi zene közvetítése Varsóból.

Lipce-Drezda: 20: Egy Strauss-operett közvetítése.

Milano: 21.30: Zenekari hangverseny.

Nápoly: 21.02: Csajkovszky „1812. ünnepi nyitány”-ának közvetítése.

Torino: 21: Verdi „Traviata” operájának közvetítése.

Budapest, Vasárnap, július 7. — 9.00: Ujsághírek, kozmetika. 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi plébánia templomból; 11.30: Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kaputéri templomból; 12.35: Pontos időjelzés, időjárásjelentés; Utána: a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, vezényel Polgár Tibor karnagy; 15.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. Mike L. dr. közjegyző: „Méhék vándoroltatása”; 16.00: Rádió Szabad Egyetem: 1. Mozart-duókat játszanak a Ziperovszky nővérek. 2. Dr. Bénézur Gyula egy tanár: „A fűrészes”. 3. Mozart-duó, Ziperovszky nővérek. 4. Dr. Körmöczy Emil, a budapesti mentők főorvosa: „A vízből való mentés”. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés; 17.00: Rádics Béla és cigányzenekarának hangversenye; 18.15: A m. kir. 1. honvéd gyalogezred zene-

Óvatosan előre sompolygott, behuzta körmeit, előrenyújtotta fejét és lesüllyesztette egészen a földig.

Valami édeskés hullám csapott feléje. A nőstény is aggasztotta. Tovább sompolygott és rákancsalított az árnyékra, amely ott csuszolt a hasa alatt. Egyszerre csak látta, hogy egyre nagyobbodik az árnyék háta. Most még jobban irtózott és lábai közé csavarta farkát.

A nőstény odament a lóhoz és ott szimatolt. A háta pappá görvült éppúgy, mint a sompolygó kutya árnyéka. Már semmi kutyaszörű nem volt benne. Darabokat tépett ki a ló husából, gyorsan ide-oda nézett, hangosan esámesogott, morgott.

A felpuffadt lókaiaiver ott feküdt mozdulatlanul, de ebben semmi ijesztő nem dulaftanul és jóindulatúan. A fogai ki volt.

(Folyt. köv.)

karának hangversenye az Angol Parkból. Vezényel Friesay Richard zenőgyi igazgató; 19.45: Sport- és lövészeny-eredmények; 20.10: Rákosi Viktor est. F. Rákosi Pál. 1. Bevezető beszédet mond Bóthy László. 2. „Napfogatkozás Koromson”. Humoreszk. Felolvassa öv Rákosi Viktorné. 3. Versek. Elmondja Rákosi Pál. 4. „Falun”. Vigjáték, egy felvonásban; Utána kb. 21.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés; 21.25: Weygand Tibor énekstáma a rádió házi-triójának kíséretével; 22.15: Rigó Janosi és cigányzenekarának hangversenye az Emkő-kávéházban.

Pályázat

A máramaroszigeti ort. isk. hitközség elemi iskolájánál egy tanítói állás betöltendő.

Pályázhatnak szigorúan vallásos, államilag képesített tanítók vagy tanítónők, akik a román nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják.

Fizetés megegyezés szerint.

Pályázati kérvények a fizetési igények megjelölésével s eddigi működésük, valamint vallásos életmódjukat igazoló okiratok másolatainak a osatolásával, életkor, családi állapot és családtagjai számának a megjelölésével, alulírott iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be 1929 augusztus 1-ig.

Az állás az 1929-30. tanév elején foglalandó el.

Sighet, 1929 június hó 28.

Fränkl Salamon Dr. Katz Béla
iskolász. jegyző iskolász. elnök

Anton Rosenzweig Cluj

מסכים אונג טראווען און אונג
Héber könyvek és talleszek
nagykereskedése. — Gyári árak!

Terményzsákok, vízmentes ponyvák

gép-, kazal- és szekértakarásra.

Manilla, kötőzsinog és kötelek.

Zsák és ponyva kölosönzés

Boskovics Józsefnél Cluj,
Str. Reg. Maria 15. Telefon 910.

Éhség és ar

A kolozsvári k...
ember vívódik a...
akik az éhség...
verével próbálja...
irányítani az a...
tóságok figyelme...
május tizedikén...
vatalos lapban...
végrehajási utas...
hozza, végre az...
nök kapui tágra...
zobb fajtájú bü...
ges büntetések...
ki a tömlőcökbe...
„régén” szabadu...
kalmuk volt új...
míg sok ezerre...
akik az aneszti...
is elfelejtették...
ültek addig a k...
lene kommunista...
nesztiaforvány b...
natkozik, az éhsé...
mában már sem...
giában várja a h...
lást.

Az a humánus...
nesztiaát megere...
gondolta így. E...
van szó, hogy...
mérni a kilenc...
bűnét. Még az s...
dés, vajjon legfel...
rint tényleg von...
nesztia, vagy sen...
rajuk az amnesz...
tizedike óta vagy...
írányban el kelle...
kérdést, mert m...
nus ebben a bor...
ban tartani a sz...
dó foglyokat. Mi...
gyunk az éhség...
Ebben az esetben...
értetni ennek a...
az alkalmazását...
gok véleménye m...
az amnesztia von...
lyokra. A kilenc...
dolta, ha éhség...
meg fogja tudni...
ség végre is a se...
icati felvilágosítá...
lagosítás azonban...
kezett meg. A ha...
volna más dolgu...
minthogy végre...
jában véve egysz...
nek a kilenc fog...
vagy sem. Mert f...
huzódni a döntés...
amnesztiát adni...
egyszeriben egysz...

Nemcsak a kil...
de az egyetemes...
jából is sürgősen...
nesztia kérdést. Ne...
nesztianak, amely...
vénybe lépett, ho...
hónapokig függő...
nemcsak tantalus...
bebörtönzött embe...
nitsa a demokrati...
véleményt is. Ha...
kolozsvári ügyész...
most már a kato...
nak, akkor azon...